

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Tab. št. 552

LJUBLJANA, dne 12. januarja 1926.

Telefon št. 552.

STEV. 5.

Za zvezo Slovenije z morjem.

(Manifestacijsko zborovanje v Novem mestu.)

V nedeljo dopoldne se je vršilo v Novem mestu javno zborovanje za zvezo Slovenije z morjem. Zborovanja so se udeležili zastopniki najrazličnejših gospodarskih in kulturnih organizacij, političnih strank in občinskih odborov. Navzoči so bili ministri n. r. dr. Sušnik, dr. N. Zupanič in I. Pucelj. Zbornico za trgovino, obrt in industrijo je zastopal tajnik g. Ivan Mohorič, mestno občino ljubljansko ravnatelj dr. Zarnik, vlado dr. Svetek, srezki načelnik v Novem mestu itd. Vsi brez razlike so se enodušno izrazili za skupno Klodič-Hrovat-Kavčičevo progno.

Zborovanje je otvoril novomeški župan g. dr. Režek, ki je bil izvoljen za predsednika zborovanja. V imenu odbora za zvezo dolenskih železnic iz Kočevja in Črnomlja preko Lukovdola z reško progno je pozdravil predsednik odbora g. Anton Luštin, ki je ob koncu pozdrava predlagal, da se pošlje pozdravni brzojav Nj. Vel. kralju.

Podravnatelj zagrebške železniške direkcije ing. M. Klodič je v izerpnem govoru utemeljeval, da je Musilova progna iz tehniškega, gospodarskega in strateškega ozira sploh nedopustna in da pride v poštev kot zveza vse Slovenije z morjem edino le skupna progna Kočevje in Črnomelj preko Lukovdola mimo Vrbovskega na Srbske Moravice.

Za ing. Klodičem je govoril univerzitetni profesor g. ing. Hrovat, ki je naglašal, kako velikanske prednosti in kakšne koristi bo imela od skupne proge cela Slovenija, posebno pa dolenska metropola. Po ing. Hrovatu je govoril g. J. Koče, ki je poudarjal neobhodno potrebo zveze cele Slovenije z morjem, da iztržemo promet Italijanom in ga usmerimo po naših lastnih progah na Jadran. Poudarjal je, da ni tu nobene alternative, ampak pride v poštev edino le progna Klodič-Hrovat-Kavčičeva.

Nato je govoril tajnik zbornice g. I. Mohorič, ki je izvajal:

Slovenija je prišla po prevratu v prometnem oziru v težak položaj. Napram inozemstvu je imela 11 železniških zvez, v zaledju pa samo dve in od teh niti ena ni bila prvovrstna. Obe zvezi sta bili v tehničnem oziru pomankljivi, posebno neugodna pa je bila še železniška zveza za promet proti morju in v smeri proti Dalmaciji.

Zato so gospodarski krogi, še predno so bile določene definitivne državne meje, postavili na veliki železniški konferenci v Beogradu l. 1920 zahtevo na zboljšanje in skrajšanje železniške zveze proti morju in v Dalmacijo s tem, da se podaljšajo dolenske železnice na najbolj prikladen način s primerno točko reške proge. Privatna inicijativa je dala povod k izdelavi načrtov raznih variant, od katerih je bila leta 1922 uzakonjena progna Kočevje — Vrbovsko in Sevnica — Št. Janž. Pozneje je izvršila državna železniška uprava trasiranje in revizijo vseh variant in danes smo že v prijetnem položaju, da smo v posesti rezultatov študij, ki jih je izvršila v terenu sekcija za trasiranje Direkcije za zgradbo železnic, tako, da je situacija postala za vsakogar jasna in odločitev tudi konkretno za Klodičev načrt lahka.

Pri vprašanju zveze Slovenije z morjem igrata dva momenta važno vlogo. Prvi od teh je italijanska tarifna politika, ki stremi za tem, da magari z največjimi žrtvami privleče tovor iz Slovenije na Trst odnosno na Reko. V to svrhu se je že pred leti dovolil 50% popust na progi od Postojne preko Št. Petra na Reko, samo da se razlika med potom preko Karlovca na Sušak in Postojno na Reko, ki že po kilometerski oddaljenosti znaša ca 200 km, še tarifno-politično s tovarniškim popustom poveča. Namen teh žrtev, kakor tudi celo stremjenje prometno-političnih predlogov pri pogajanjih med našo državo in Italijo, ki so bili zaključeni z nettunskimi konvencijami, je, da se nas pripravi do tega, da te proge ne gradimo.

Imamo pa še drugo dejstvo, s katerim moramo v bodoče računati, to je naša železniško-tarifna politika, ki je po reformi od 1. oktobra 1925 zavzela odločno smer v prilog dalmatinskih luk in za nas specijelno v prilog Splita. Vsem je znano, da je za promet po liški železnici do Splita vpeljala z navedenim terminom znižana tarifa, s katero se je tovarnina iz Slovenije do Splita znatno zmanjšala. Ta tarifa pa je sestavljena tako, da pričenja diferenca napram splošni tarifi šele v razdaljah nad 200 km z 20% in se poveča pri 300 km na 35% ter doseže svoj maksimum pri razdaljah 400 km s 45% in pade na to znižanje pri razdaljah nad 500 km pri 600 km zopet na 30% napram tarifi, ki je v veljavi za Sušak in za ostale zveze.

Z ozirom na to je naš interes, da je oddaljenost Ljubljane od Splita, ki znaša danes 547 km, za toliko manjša, da bomo deležni maksima popusta, ki ga nam nudi nova železniška tarifa. Tudi v tem oziru nam uzakonjena progna Kočevje — Vrbovsko najbolj ustreza.

Vprašanje podaljšanja dolenskih železnic v smeri na reško progno za zboljšanje prometne zveze s Sušakom in Dalmacijo je gospodarsko vprašanje cele Slovenije, pri katerem je potreben složen nastop vseh strank, ki ga gospodarski krogi z upravičenostjo pričakujejo ter nanj računajo.

Za njim so govorili še: minister na r. Sušnik, kot zastopnik Jugoslovenskega kluba, minister na r. Ivan Pucelj, minister na r. dr. Niko Zupanič in ing. F. Zupančič. Vsi govorniki so bili navdušeno pozdravljeni. Ob koncu govorov se je sprejela naslednja spomenica:

»Zastopniki slovenskih in hrvatskih občin ter drugih javnih gospodarskih in kulturnih korporacij in vseh slovenskih političnih strank, zbrani na zborovanju, vršečem se dne 10. januarja 1926 v Narodnem domu v Novem mestu, katero je sklicalo županstvo novomeške občine, potrjujemo dejstvo, da je za pravilno rešitev problema železniške zveze Slovenije z morjem edino odgovarjajoča, že uzakonjena in od države trasirana skupna progna, katero so proučili naši domači železniški strokovnjaki, t. j. istočasna železniška zveza Kočevja in Črnomlja preko Lukovdola z obstoječo progno Zagreb—Sušak, ker le ona vsebuje narodni, narodno-gospodarski, posebno pa strateški interes vse Slovenije, kakor tudi celoto naše države.

Radi tega apeliramo na vse mero-dajne faktorje in v prvi vrsti na gos-pode ministre in narodne poslance, da se ob priliki prvega investicijskega posojila, ki se ima vporabiti za grad-njo že uzakonjenih železnic, določi iz

njega za realizacijo te proge potreben kredit, oziroma ako bi v doglednem času tega posojila ne bilo, da se brez-pogojno votirajo iz rednega državnega budžeta krediti za izvršitev te vi-talno važne železniške zveze Sloveni-je z morjem.

Obenem pa najodločneje protesti-ramo, da se Musilova progna, t. j. Kočevje—Brod—Brod na Kulpi—Mora-vice sploh omenja kot železniška zve-za Slovenije z morjem. Ta progna ima le lokalni pomen in je že samo radi ondotnega plazovitega terena z gospo-darskega stališča absolutno nedo-pustna.

Zahtevamo, da se vpošteva upravičena želja vse Slovenije in se gradi progna po Klodič - Hrovat - Kavčičevem skupnem projektu, za katerega se je izrekla ogromna večina slovenskih in hrvatskih občin ter gospodarskih kro-gov.

Ivan Mohorič:

Trgovinska pogodba s Francijo.

Bilanca trgovine s Francijo.

Obenem s pogajanjimi za trgovinsko pogodbo z Anglijo so se začela te dni v Beogradu pogajanja s Francijo. Naša trgovinska bilanca s Francijo je aktivna. Uvoz iz Francije je l. 1924 znašal 276.4 mil. dinarjev, 3.36% celokupnega našega uvoza, dočim je naš izvoz v Francijo znašal 362.8 mil. Din ali 3.80% naše celokupne izvozne trgovine, tako da znaša bilančni presežek nad 97 milijonov dinarjev. Francija stoji v naši uvozni trgovini na sedmem, v izvozni trgovini pa na osmem mestu.

Direkten trgovinski promet med našo državo in Francijo ima, kljub še vedno znatni posredovalni vlogi Dunaja in Trsta od leta do leta rastočo tendenco, dočim odstotni delež izvozne trgovine pada, kakor je razvidno iz sledeče tabele:

Uvoz (v tisočih dinarjev).		
1922	195.856	3.04%
1923	270.192	3.25½%
1924	276.375	3.36%
Izvoz (v tisočih dinarjev).		
1922	215.813	5.85½%
1923	318.155	4.33%
1924	362.874	3.80½%

Statistika uvoza iz Francije.

Pri uvozu iz Francije igrajo največjo vlogo tekstilije in sicer voljeno blago, katerega uvozna vrednost je znašala ca 39 milijonov dinarjev, dalje izdelki iz bombaževine v vrednosti 30.6 milijonov dinarjev, potem svil-a v vrednosti 15 milijonov dinarjev, gornje usnje in sicer ševro in druge vrste finega gornjega usnja v vrednosti 8.7 milijonov dinarjev, kruponi v vrednosti 1.8 mil. dinarjev, ostale vrste usnja 1.6 milijonov dinarjev, in okrajnikov za ca 2 milijona dinarjev, dočim je uvoz izdelkov iz usnja zelo neznaten.

Po okupaciji Porurja je postala Francija znaten eksporter koksa in briketov. V našo državo je uvozila koksa 19 milijonov kg v vrednosti 17 milijonov dinarjev in briketov 6700 ton v vrednosti 4.2 mil. dinarjev.

Važen eksporten artikel Francije tvorijo produkti oljarske in milarske industrije. Jedilnih olj se je iz Francije uvozilo k nam lani v vrednosti 1.3 milijonov dinarjev, ricinusovega olja v vrednosti 1 milijona dinarjev, palmovega in kokosovega olja ter rastlinskega olja v vrednosti 4.2 mili-

jonov dinarjev. Vrednost uvoza mila iz Francije v našo državo pa znaša kljub visoki zaščitni carini 11 milijonov dinarjev. Med ostalimi predmeti in industrijskimi surovinami je ome-niti uvoz surove volne v vrednosti 10 milijonov dinarjev in kolofonije v vrednosti 5 milijonov dinarjev.

Ovire trgovine s Francijo.

Po splošnem mnenju naših trgovcev so ovire večjega uvoza iz Francije poleg nepoznanja jezika in oddaljenosti francoskega tržišča, nezadostnega direktnega dohoda potnikov tudi kreditni pogoji francoskih trgovcev, ki so strožji, kakor pa kreditni pogoji dobaviteljev iz Avstrije ter Češkoslovaške, vsled česar tudi naši trgovci dajejo prednost tem tržiščem pred francoskim. Uspehi Čehov in Avstrijcev pri nas imajo svoj izvor v intenzivnem detaljnem potovanju, pri katerem obiščejo vse detaljne trgovce. Francozi so se po vojni, ko je bil frank zelo drag in promet slab, zanimali bolj za naša tržišča, a so pozneje precej opustili svoja prizadevanja. Francoski eksporterji se posebno interesirajo za povečanje eksporta avtomobilov iz Francije v našo državo, ker je to njihova izredno razvita industrija. Obremenitev avtomobilnih vozil, posebno tovarnih, je z 20% po novi carinski tarifi preobčutna.

Specijelni proizvodi Francije so posebno razne vrste modnega damskega volnenega blaga, modnih tiskovin in belih tkanin. Velik del tega blaga prihaja danes v našo državo šele potom italijanskega odnosno dunajskega posredništva. Našim trgovcem je bila nerazumljiva konservativnost francoskih trgovcev, ki kljub nestalnosti francoskega franka niso hoteli prodajati svojega blaga v drugi stabilni valuti, kakor v dolarjih ali švicarskih frankih, še manj pa v dinarjih, do katerih imajo splošno še danes veliko nezaupanje.

Možnosti izvoza iz Slovenije v Francijo.

Med izvoznimi predmeti iz Slovenije prihaja za izvoz v Francijo poleg fižola, suhih gob, hmelja ter zdravilnih zelišč v večjem obsegu v poštev mehak in trd rezan stavben les, sodarski izdelki in upognjeno pohištvo, žimnata sita, hmelj, apneni dušik, aluminijev oksid, kalciniran in aluminijev hidrat, kopita, parjena bukovina, prešani furnirji in hrastovina. Momentana ovira našega izvoza v Francijo je predvsem nestalnost francoskega franka, neorganizirana transportna služba, dasi imajo Francozi, posebno njihove nakupovalne družbe, velik interes na naših tržiščih in bi prišli kot nakupovalci raznih živiljskih potrebščin v velikem obsegu lahko v poštev.

Francoski interes za pogodbo.

Francoski krogi polagajo pri pogodbi z našo državo veliko važnost na obnovev obrtno-pravne reciprocitete med našo državo in Francijo, ki bo brez dvoma rešena na podlagi našel naše konzularne konvencije z Italijo. Pripominjamo, da to ni Francozom nikaka nova koncesija, ker uživajo te pravice že po predvojni pogodbi iz leta 1907. Udeležba francoskega kapitala je v vseh pokrajinaš naše kraljevine zelo znatna. Na Hrvaškem in v Slavoniji, kakor tudi v Srbiji in Sloveniji je francoski kapital že iz predvojne dobe v mnogih denarnih in industrijskih, rudarskih in prometnih podjetjih angažiran in je inte-

res francoskega gospodarstva, da se omogoči Francozom neovirano izvrševanje podjetniških poslov v naši državi.

Statistika izvoza v Francijo.

Kovine in les.

Pri našem izvozu v Francijo stoji na prvem mestu surovi baker, ki se izvažajo iz Bore v Srbiji in katerega izvoz je leta 1924 dosegel 5060 ton v vrednosti 233.9 milijona dinarjev. Izvoz bakra predstavlja po vrednosti skoro dve tretjini našega celokupnega izvoza v Francijo.

Na drugem mestu je stavbeni les z 57.317 tonami v vrednosti 83 milijonov dinarjev, kar predstavlja skoro eno četrtno celokupnega izvoza v Francijo. Med nadaljnjimi predmeti lesne stroke je omeniti bukove prage, katerih izvoz znaša 2 milijona dinarjev, nadalje surove doge 880.000 dinarjev, parketi 233.000 dinarjev, zobotrebi 23.400 dinarjev, izdelane doge in sodarske izdelke za 1.080.000 dinarjev, pohištvo 597.000 in ostale lesne izdelke v vrednosti 2.9 milijona dinarjev.

Vrednost vseh ostalih predmetov, ki jih izvažamo v Francijo, predstavlja komaj eno dvanajstino celokupnega prometa s Francijo. Promet kaže vse znake neorganizirane izvozne trgovine. Mnogo vrst je odvisnih od momentanih valutnih odnošajev in se zato pojavlja izmenjava zelo nepravilno.

Deželni pridelki.

Celokupni izvoz fižola, na katerem ima glavni delež Slovenija, je znašal preteklo leto 668 ton v vrednosti 2.25 milijonov dinarjev. Interesantno pa je, da izvoz hmelja v Francijo v naši statistiki sploh ni naveden, tako da moramo domnevati, da so bile pošiljke reekspedirane. Naš fižol ima v Franciji dobro tržišče, dasi zadeva na konkurenco prekooceanskih provenienc. Glede suhih gob je konkurenca iz Češkoslovaške in Poljske zelo močna, ker imata deloma boljše blago ter užitava prevozne in carinske ugodnosti. Iz Slovenije bi se lahko znatno razvil eksport zdravih zelišč, če bi bilo njih nabiranje praktično organizirano in bi prišlo tudi širokim slojem podeželskega prebivalstva v prid. Po lanskoletni statistiki pa je dosegel eksport zdravih zelišč iz naše države v Francijo samo 5 in pol tone v vrednosti 60 tisoč dinarjev. Tudi eksport suhih češpelj v Francijo beleži le 156 ton za 1.297.000 dinarjev.

Mesni izdelki in jajca.

Izvoz žitaric in žive živine v Francijo zaenkrat radi previsokih naših cen sploh ne pride v poštev. Izmed mesnih izdelkov pa igra največjo vlogo eksport salam, ki je dosegel lani 1.553.000 dinarjev, šunk 181.000 in nasoljenega mesa pa 490.000 dinarjev. Temu eksportu bi bilo treba pri nas posvetiti več pažnje.

Eksport jaje v Francijo je v zadnjem času zelo popustil. Iz Slovenije

se že skoro tri leta ne izvažajo nikakih jajc. Vzrok temu je deloma nestalnost franka, deloma pa tudi, ker krije, odkar je prepovedala francoska vlada izvoz domačih jajc, ki so šla poprej v velikih množinah v Anglijo, domača produkcija konzum. Lansko leto je znašala vrednost našega izvoza v Francijo 3.3 milijona dinarjev in se bo izvoz šele, ko bodo zopet dovoljeni večji kontingenti za eksport iz Francije, zopet lahko dvignil.

Kože in usnje.

Znaten je eksport kož od drobnice v Francijo in sicer jagnječjih in jarečjih kož (1924. leta 5.6 milijonov dinarjev), dočim uvažamo gornjega usnja iz Francije mnogo večjo vrednost. Uvoz ustrojenih kož v težini od 1 do 3 kg na komad je znašal lani 2.7 milijona dinarjev, pod 1 kg pa 8.7 milijonov dinarjev.

V večji množini bi se lahko razvil eksport kož od divjačine, ki je l. 1924 dosegel samo 475.000 dinarjev, in perja od perutnine (547.000 dinarjev).

Tudi je Francija dober odjemalec za ribje luske in razne nežitne živalske odpadke (941.000 dinarjev), dalje pride v poštev za olivno olje in špirit, manganovo in železno rudo, posebno pa za dalmatinski cement, katerega izvoz je znašal 4788 ton v vrednosti 2.1 milijona dinarjev.

Kemični proizvodi.

Izvoz karbida v Francijo nazaduje ter je Francija postala v karbidu naš konkurent celo na primer v Avstriji i. t. d.

Enako spada tudi izvoz umetnih gnojil, posebno apnenega dušika, ker je uvedla Francija državno subvencijo 40 centimov na 1 kg dušikovih gnojil na konsumenta in ker se poleg domače produkcije importira na račun reparacij znatne množine gnojil iz Nemčije. Nadalje je važno francosko tržišče za naše proizvode suhe destilacije, kakor so metilni alkohol, katerega smo izvažali tja (lani 445 t), acetona 250 ton, formaldehida 18 ton, acetonskega olja 14 ton in eterskega olja 4.5 tone.

Naša sitarska in žimarska domača industrija ima zaenkrat le še neznatno udeležbo na francoskem tržišču in znaša vrednost izvoženih izdelkov 112.000 dinarjev.

H koncu bi bilo še omeniti izvoz konoplje 193 ton in izvoz celuloze iz Drvara v Bosni 551 ton.

Naloge pogajani.

Z intenzivnejšo publicistično in razstavno propagando na francoskih tržiščih za naše izdelke se je pričelo lansko leto, ko se je organiziralo našo udeležbo na lyonskem vzorčnem velesejmu in na pariški razstavi dekorativnih umetnosti. Seveda pomenijo ta prizadevanja šele začetek dela, ki bi ga bilo treba intenzivno nadaljevati in kateremu bi lahko sedanja trgovinska pogodba med našo kraljevino in Francijo v mnogem oziru ublažila pot in omogočila praktične uspe-

he. Predvsem pa je treba, da sedanja naša delegacija posveti posebno pažnjo rešitvi transportnega vprašanja, ki igra v prometu s Francijo veliko vlogo. Večina importiranega blaga prihaja v našo državo v poštnih paketih, kar je tudi najcenejši in najhitrejši način transportiranja, ki je tudi v ostalem zvezan z manjšimi carinsko-posredniškimi stroški. Ta promet bi se dalo poživeti z vpeljavo medsebojnega poštno-nakazničnega, poštno-čekovnega in poštno-povzetnega prometa.

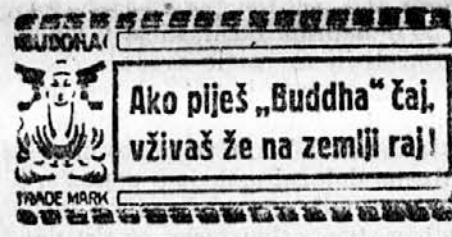
Toda tudi vprašanje organizacije prevoza po železnici in po morju ne sme ostati nerešeno, ker znaša danes obremenitev rezanega lesa v Francijo po tovarnini od 50 do 100 %.

Letošnja produkcija sladkorja v Evropi.

Magdeburški statistik Licht je pričel na koncu preteklega leta svojo četrti letošnji cenitev o evropski produkciji sladkorja, ki izkazuje napram lanski produkciji 404.000 ton več. Tukaj podamo številke cenitve in pa lanske produkcije:

Dežela	Cenitev v tonah	Produkcija 1924/25	+ ali -
Belgija	350.000	400.105	- 50.105
Češkoslov.	1.560.000	1.409.703	+ 150.297
Danska	175.000	140.000	+ 35.000
Francoska	750.000	827.472	- 77.472
Holandska	315.000	329.244	- 14.244
Italija	182.000	422.000	- 260.000
Ogrska	180.000	202.354	- 22.354
Nemčija	1.630.000	1.575.684	+ 54.316
Poljska	550.000	494.854	+ 55.146
Avstrija	85.000	75.000	+ 10.000
Rusija	1.000.000	458.375	+ 541.625
Španska	225.000	260.000	- 35.000
Švedska	200.000	135.000	+ 65.000
Druge dežele	300.000	348.000	- 48.000
Evropa skup.	7.482.000	7.077.791	+ 404.209

Na eni strani opazimo velikansko nazadovanje produkcije v Italiji, dalje na Francoskem itd., na drugi pa ogromen napredek v Rusiji, za dosti več kot za 100 odstotkov, dalje velik napredek v Češkoslovaški itd. Na italijansko sladkorno politiko se povrne mo v posebnem članku.

Trgovina.

Odbor za zunanjo trgovino v ministrstvu za zunanje zadeve. V ministrstvu za zunanje zadeve se je osnoval odbor za zunanjo trgovino. Člani tega odbora so: polnomočni minister dr. Vošnjak, načelnik konzularnega oddelka Markovič in bivši generalni direktor carin Saša Kukič.

Francoska zunanja trgovina. — Francija je v prvih 11 mesecih l. 1925 uvozila 43.4 milj. ton blaga v vrednosti 38.534 milijonov frankov, izvozila pa je 27.5 mi-

lijonov ton v vrednosti 40.784 milijonov frankov. Uvoz se je napram l. 1924 dvignil za 2544 in izvoz za 3420 milijonov frankov.

Zavoji za pošiljanje suhega kvasa. Ministrstvo trgovine in industrije naznanja, da je ministrstvo financ poljske republike objavilo sklep, na podlagi katerega je dovoljeno uporabljati za zavijanje suhega kvasa samo tak papir, na katerega se morajo lepiti državne banderole, a prepovedano uporabljati prozoren papir ali papir, prepojen s parafinom. Producenti kvasa se opozarjajo, da se izza 1. januarja 1926 pošiljke s kvasom, ki ne bodo odgovarjale navedenim pogojem, ne bodo carinile.

Brez znižanja cen ni ozdravljenja. Nemška »Commerz- und Privatbank« piše: »Leto 1925 je bilo v znamenju deflacijske krize, pa se gospodarstvo ni temu primerno spremenilo, uspeh deflacijske krize se v cenah še ni zadosti poznal. Šele tedaj bo postavljen temelj za zopetni dvig, če bodo znižane cene nakupno moč v notranjem dvignile in če bodo vsled tega podane nove možnosti eksporta. Da se ta predpogoj za zopetni dvig doseže in se obenem deflacijska kriza konča, to bo najvažnejša naloga pametne nemške gospodarske politike v letošnjem letu. Ne oziraje se na revšino nemškega gospodarstva, povzročeno po vojski, mirovnih pogojih in po inflaciji, se je kar najostreje poznala pomanjka nakupna moč ljudstva. Brez dvoma je, da bi korektura cen mogla v tem pogledu do gotove meje vplivati blagodejno, izenačevalno, čeprav popolni preobrat v prejšnje razmere v bližnjem času ni mogoče.«

Industrija.

Izredna glavna skupščina Zveze industrijev. Predsedništvo Zveze industrijev sklicuje l. izredno glavno skupščino Zveze industrijev, ki se vrši v petek, dne 15. januarja 1926 ob 10.30 predpoldne v dvorani društva »Kazino«, Ljubljana, Kongresni trg 1. Dnevni red: 1. Naznanilo predsedništva. 2. Državna industrijska politika in naša industrija. (Poročevalec tajnik g. ing. M. Šuklje).

Zaposlevanje inozemskih delavcev v Avstriji. Za dobo izredne brezposelnosti je avstrijska vlada v varstvo domačih delavcev z zakonom, ki je stopil v veljavo dne 1. januarja t. l., odredila, da ne sme nihče zaposlevati delavcev, nameščencev, poslov ali vajencev, ki niso avstrijski državljani ali pa vsaj že od 1. januarja 1923 ne prebivajo stalno v Avstriji. Za inozemce, ki so že v kaki službi, pride ta zakon v poštev še le, ako izstopijo iz sedanje službe.

Denarstvo.

Dinarski falsifikati. Z ozirom na škan-dale radi falsifikatov na Madžarskem se je vršila v našem zunanjem ministrstvu dne 9. t. m. konferenca, katere so se udeležili zunanji minister dr. Ninčič, njegov pomočnik Jova Markovič in generalni direktor Narodne banke Dragoljub Novakovič. Na sestanku so razpravljali o vprašanju penarjenja naših 1000 dinarskih bankovcev. Prečitala so se zadnja

LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Škerlj.

(Nadaljevanje.)

Tudi ravnokar omenjena olajšava zastopstva in posloводства, da člani načelstva ne nastopajo vsi, nego — navadno — po dva in dva, pa v praktičnem življenju ne zadostuje. Mislimo si le nebroj pravnih poslov, ki se dan na dan sklepajo pri vsaki delniški družbi, n. pr. v prodajnem lokalni trgovinskega podjetja, v menjalnici banke. Tu bi bilo nemogoče, da jih opravljajo člani ali posamezni eksekutivni odbori načelstva. Zato dovoljuje čl. 234. trg. zak., da se notranje vodstvo družbinih poslov lahko poveri tudi drugačnim pooblaščenecem in uradnikom družbe, in v obsegu delokroga v poslovodu tudi zastopstvo. Oblast teh organov se določa po obsegu pooblastila, ki jim je družba, da v dvomu je tako, da so upravičeni za vse pravne posle, ki se navadno dogajajo pri izvrševanju poslov te vrste. Slična je določba delniškega regulativa (§ 34. predz. odst.) glede izvr-

šilnega odbora (eksekutivnega odbora), ki ga, če to dovoljuje statut, načelstvo sme izmed svojih članov postaviti, da neposredno vodi posle; tudi delokrog izvršilnega odbora je odvisen od pooblastila, ki je odboru da načelstvo. Razlika pa je seveda ta, da so člani izvršilnega odbora obenem člani načelstva, dočim drugi pooblaščenec in nameščenci niso člani načelstva ali vsaj ni da bi morali biti. Člani izvršilnega odbora torej lahko tudi preko določenega jim delokroga sklepajo za družbo veljavne pravne posle, saj je pooblastilo načelstva neomejljivo; pri drugih pooblaščenecih pa je drugače, pri njih je prekoračitev pooblastila mogoča tudi na ven, in če se to zgodi, družba ni zavezana; izjema velja seveda za prokuriste, ki imajo tudi pri delniški družbi na ven neomejljivo pooblastilo zakonitega obsega.

Naši statuti se z vsemi temi stvarnimi v obče malo bavijo, tudi jim ni treba, vendar sem stvar razpredel nekaj širje, ker morda ne bo odveč, da se ta dokaj važna materija našim delničarjem nekoliko pojasni.

Večkrat govore statuti o vodstvu in zastopstvu pri podružnicah, ki jih

sme po statutu navadno ustanavljati načelstvo. Rečeno je, da jih vodijo po načelstvu postavljeni organi. To ni napačno, toda v svesti si treba biti, da član načelstva, ravnatelj s prokuro, prokurist sploh, v svojem delokrogu na ven nikakor ni omejen na posle »svoje« podružnice. Tudi če prekorači ta delokrog, je zavezana družba (gl. spodaj št. 8, f).

5. Konkurenčna prepoved. Kakor že trgovcu poedincu ali javni (ali komanditni) trgovinski družbi preti nevarnost, da nameščenci izkoriščajo svoj položaj v škodo podjetju, v katerem so nameščeni, s tem, da za svoj ali za tuj račun vrše posle iste vrste kakor službo-davec, tako in še bolj nevarno je pri delniški družbi, da njeni organi, bodisi izvoljeni (načelstvo), bodisi nameščenci, zlorabijo svoj položaj in delajo družbi konkurenco. Glede nameščencev je stvar jasna, oni so trgovinski pomočniki v smislu zakona o trgovinskih pomočnikih in zanje velja zakonita konkurenčna prepoved tega zakona. Glede članov načelstva pa je prav sporno, kakšno je prav-zaprav njihovo pravno razmerje do družbe in zato tudi dvomljivo, ali spadajo pod zakon o trgovinskih pomočnikih in

ali velja zanje zakonita konkurenčna prepoved. Očito je, da jih trgovinski zakonik sam ni stavil v isto vrsto s trgovinskimi pooblaščenec, in jasno je, da tega ni mogel storiti delniški regulativ, ker ni zakon. Delniški regulativ iz l. 1899 se seveda tudi ni mogel ozirati na zakon o trgovinskih pomočnikih iz l. 1910, nego je določil le (§ 35.), da se mora v statutu določiti, da člani načelstva brez dovoljenja družbe ne smejo — na svoj ali tuj račun — začeti z izvrševanjem družbinemu podjetju enakovrstnega podjetja, niti ne smejo v istovrstno podjetje vstopiti kot osebno odgovorni družbeniki, niti ne smejo pri delniški družbi iste vrste prevzeti funkcij članov načelstva, nadzorstvenega ali direkcijskega sveta. V statutu treba tudi določiti, kateri družbin organ je pozvan, da da tako dovoljenje (načelstvo, direkcijski svet, nadzorstveni svet, skupščina).

(Dalje sledi.)

Popravek. V številki 2. z dne 5. januarja t. l. se je na strani 3. (19. nadaljevanje), vrsta 19. vrinila tiskovna napaka in se ima ta vrsta pravilno glasilati: »je keopcija navadno najmanj nepotrebna.«

poročila, ki jih je prejela vlada in Narodna banka o tej stvari. O poročilih se je potem razpravljalo. Govorilo se je dalje o ukrepih, ki jih je treba podvzeti v zaščito naših interesov. Hkrati, ko se je vršila konferenca, je došel iz Budimpešte v Beograd neki višji uradnik našega ministrstva za notranje zadeve, ki je imel nekogo sporazumno z madžarsko policijo poizvedovati za ponarejevalce naših 1000 dinarskih novčanic. Ta uradnik se je vrnil v Beograd brez vsakega uspeha. V Budimpešti mu je bilo namreč onemogočeno vsako delo, ker so mu madžarska oblastva sporočila, da naša policija nima v Budimpešti ničesar preiskovati, češ, da je to posel madžarske policije. Pričakuje se, da bodo glede na falsifikatorsko afero napravljeni še ta teden v Budimpešti oficijelni koraki s strani naše vlade. O tem vprašanju se bo sklepalo na eni prvih sej ministrskega sveta.

Obrestovanje vlog dunajske poštne hranilnice. — Od 25. decembra 1925 dalje obrestuje dunajska poštna hranilnica vlog s 7% letno, vloge s specijelnim obrestovanjem, to je vloge v državni upravi nahajajočih se fondov in ustanov ter vezane vloge pa z 8%.

Obtok bankovcev emisijskih bank. — Avstrijska emisijska banka je imela koncem 1. 1925 v obtoku bankovcev za 800 milijonov šilingov, nemška za 2623 milijonov državnih mark, čehoslovaška za 8408 milijonov kron in ogrska za 416 milijonov pengov (1 peng = 12.500 ogrskih kron).

Čehoslovaški državni dolгови. — Čehoslovaška država je imela koncem 1. 1924 v celoti 28.963 milijonov čeških kron dolga in sicer na kratkoročnih domačih posojilih 6783, na dolgoročnih 12.504, na inozemskih 5376 in na posojilih, katera je prevzela po mirovni pogodbi 4300 milijonov.

Poljsko posojilo v Ameriki. Doznava se, da je podpredsednik poljske banke, Milyarski, ki se je po nalogu poljske vlade, podal pred kratkim v Zedinjene države, sklenil s »Bankers Trust« dogovor za posojilo 100 milijonov dolarjev. V zameno bo Poljska prepustila baje trustu ameriških bank upravo tobačnega monopola.

Inflacija na Francoskem. Tedenska bilanca francoske državne banke kaže, da inflacija še vedno narašča. V prometu se sedaj nahaja za 51.982.862.165 frankov bankovcev, kar znaša za 897.629.230 frankov več kot v zadnji bilanci.

Carina.

Carinski ažijo. — Jugoslavija: 1 zlat Din = 11 pap. Din, Avstrija: 1 zlata krona = 14.500 pap. kron, Italija: (za čas od 21. do 27. decembra 1925) 1379% (100 lir = 1479 pap. lir), Ogrska: 1 zlata krona = 14.500 pap. kron, Rumunija: 1 zlata lej = 40 pap. lej, Bolgarska: 1 zlati lev = 15 pap. levov, Grška: 1 zlata drahma = 14 pap. drahem.

Promet.

Osební promet v Mariboru v letu 1925.

A. Došli:

Mesec:	Glav. kol.	Koroški kol.	Skupaj:
Januar	35.797	42.48	40.045
Februar	35.760	3.595	39.355
Marec	32.250	4.863	37.113
April	47.185	5.301	52.486
Maj	48.355	6.235	54.590
Junij	49.126	5.907	55.033
Julij	46.925	6.316	53.241
Avugst	53.824	7.196	61.020
September	51.999	5.869	57.868
Oktober	48.847	5.237	54.084
November	39.279	3.832	43.111
December	41.529	3.580	45.109
Skupaj	530.876	62.179	593.055

B. Ošli:

Mesec:	Glav. kol.	Koroški kol.	Skupaj:
Januar	37.422	4.533	41.955
Februar	32.643	3.690	36.333
Marec	43.876	4.994	48.870
April	43.249	5.936	49.185
Maj	50.036	6.261	56.297
Junij	52.03	7.596	59.626
Julij	48.200	8.332	56.532
Avugst	54.394	10.042	64.436
September	53.890	7.586	61.476
Oktober	49.651	6.371	56.022
November	40.311	4.663	44.974
December	44.643	4.633	49.276
Skupaj	549.818	74.637	624.455

Največji promet v mesecu avgusta. V celotnem letu je bil največji promet v Avstrijo. Število potnikov je zato večje, ker jih je mnogo odpotovalo do bližnjih postaj, od koder so se vrnil peš v Maribor. Kterikrat se je dogodilo, da so bili

vlakci prenapolnjeni in da so potniki radi pomanjkanja vagonov morali ostati v Mariboru. V letu 1925 je bilo v Mariboru okoli 32.000 prebivalcev in okoli 2500 vojakov, stanovanjskih hiš pa je bilo 1458. 5 poslopij je že na novo dozidanih in 2 se bosta še zidali, veliko poslopje pokojniškega zavoda je prišlo 9. januarja t. l. pod streho. Ulic je bilo 161 in nova ulica »Dr. Verstovškova ulica« se bo v kratkem odprla, Šolska ulica se je spremenila v 10. oktobra ulico. — Leta 1923. se je otvoril avtopromet Maribor—St. Lenart, v letu 1925. pa Maribor—Sv. Kungota in Maribor—Ptuj. Razven tega so načrti za glavni avtopromet Maribor—Dravograd, Maribor—Konjice in Maribor—St. Ilj že tako daleč, da se bo promet otvoril že pred Veliko nočjo. — V letu 1926. se bodo v Mariboru stanovanjske razmere zboljšale, stanovanjska beda se bo zmanjšala, zveze mesta z okolico in daljnimi kraji bodo precej boljše postale.

Iz naših organizacij.

Ob novem letu nismo dobili niti od ene naših gremijalnih organizacij novih naročnikov. Mislimo, da bi gremijalna tajništva vendar mogla žrtvovati malo truda tudi za svoje glasilo. Saj delo »Trgovskega lista« v prav izdatni meri olajša posle naših organizacij. S samim tarnanjem ne odpravimo ničesar. Treba je, da dvignemo svoj glas in to moremo samo potem svojega glasila. V tem oziru bi bila dolžnost gremijalnih organizacij, da pokažejo več agilnosti in več stanovske samozvesti. Preštejte število naročnikov v svojem gremijalnem okolišu in po tem računajte tudi zavednost članstva!

— Uprava »Trgovskega lista«.
Za Trgovski ples, ki se vrši v soboto dne 16. t. m., so predpriprave končane in vabila razposlana. Ker bo vstop dovoljen samo proti vabilu, prosimo vse one, ki se žele plesa udeležiti, pa vabil pomočoma niso prejeli, da sporoče svoje naslove društveni pisarni Trg. društva »Merkur«, Ljubljana, Gradišče 17/L (Telefon 552.)

„ADRIA“
prašek za pecivo
in vanilin sladkor
priznani najboljši!
Odklanjajte slične a manj
vredne izdelke!

RAZNO.

Pooblaščenca trgovinska agencija SHS v Milanu. Minister trgovine in industrije je dovolil obnovitev pooblaščenca trgovinske agencije v Milanu. Za šefa je imenovan Dušan Smiljanič-Rapo. Naslov agencije je naslednji: Agenzia Commerciale Privilegiata del Regno del Serbi, Croati e Sloveni, Milano XII., Via Montebello 36.

Odjek gospodarske krize v Avstriji. Švicarski grosisti, ki trgujejo z Dunajem, so utrpeli v zadnjem času vsled insolventne dunajskih tekstilnih tvrdk občutno škodo. Posebno so prizadete velefirme z bombaževimi izdelki iz St. Gallena in švicarski grosisti s svilo. Večina švicarskih firm je odpovedala Dunajčanom kredit, odnosno ga znatno omejila. Do sedaj je vložnih na Dunaju od strani švicarskih trgovcev nebroj meničnih protestov.

Kako naj bi se po priporočilu inozemskih gospodarskih glasil izterjevale pri nas terjatve? Ugledna dunajska revija »Wirtschaftliche Nachrichten« priporoča naj inozemski interesenti izterjujejo svoje terjatve od zamudnih plačnikov in urejujejo spore vedno le po tom razsodišču zagrebške trgovske in obrtniške zbornice, odnosno glede članov borz potom borznih razsodišč. V večini spornih primerov gre za tvrdke, katerim bi se kredit sploh ne dovolil, ako bi se o njih preje zahtevale informacije. Navedena revija priporoča, naj se interesenti o vsaki firmi, ki ni absolutno zanesljiva ali ne ponudi primerne garancije, preje informirajo, predno stopijo ž njo v trgovske stike. — Intervencije potom konzulatov so vedno zelo težavne. Sodno postopanje se ne more priporočati, ker je jako počasno. Sicer se more, ako je premoženje, izposlovati intabulacija odnosno zasiguranje na blago, tako

da je terjatev zavarovana, vendar pa pri tem dolžniki kljub temu profitirajo, ker znašajo zakonite obresti samo 5%, dočim sami za posojeni denar dobivajo 20 do 30% obresti. — Razsodbe zbornice in razsodišč se smatrajo za eksekucijski naslov, vsled česar priporoča list inozemskim interesentom, da se jih poslužujejo v vseh sporih.

Proglas italijanske Zveze hišnih gospodarjev. Zveza hišnih gospodarjev v Italiji je izdala na svoje člane proglas, v katerem ugotavlja, da je vlada izpolnila obljubo, ki jo je dala leta 1923 — vzpostavila je svoboden režim v vprašanju najemnine. Zveza poziva hišne gospodarje, naj tega ne izrabljajo ter naj se za prihodnje najemninsko leto zadovoljijo s štiri do petkratno predvojno najemnino. Po višanju pa naj ne presegajo 50% sedanje najemnine.

Trgovski koledar za leto 1926 je izdalo Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani. Koledar je zelo lično v platno vezan in stane s poštnino vred samo Din 20.— za komad. Izdaja koledarja se je vsled nepredvidenih tehničnih ovir nekoliko zakasnila, za to pa nas odškoduje res bogata vsebina koledarja. Koledar vsebuje med drugim: Uredbo o prevozu blaga in potnikov na železnicah, koleki in takse, Mednarodna trgovina z jajci, Prodaja denaturiranega špirta, Nabava in poraba industrijske soli, Dohodnina, Iz zakona o ustroju vojske, Računanje obresti, Trgovske, obrtne in industrijske zbornice, Poštne pristojbine, Razmerje med živo težo in težo zaklane živine, Kako se izračuna kubična mera okroglih debel ali klad, Svojstva kovin, Vozne cene, cecilica, Obrazec agenturne pogodbe, Obrisi inventure itd. Koledar je vsakemu trgovinist, industrijalcu, kakor tudi vsakemu trgovskemu in privatnemu nameščencu absolutno potreben in priporočamo vsakomur njega nabavo. Naroča se pri Trgovskemu društvu »Merkur«, Ljubljana, Gradišče 17/L.

Lyonski velesejm. Lyonski velesejm se vrši od 1. do 14. marca. Prijavnice dobijo interesenti v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

Mednarodna gradbena razstava v Torinu. V Torinu se vrši letos spomladi (maja—junija) mednarodna gradbena razstava. Razstava se bo delila na tri velike oddelke: arhitektura (retrospektivna in moderna), stavbena obrt, uporaba električnih naprav. Perspekti so interesentom na vpogled v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

Priključitev Avstrije Nemčiji se v avstrijskih in nemških časopisih od časa do časa še vedno obravnava, dasi so propagatorji priključitve izgubili upanje, da bi se mogla Avstrija politično priključiti Nemčiji. Avstrijski velenemci kljub temu vprašanju priključitve niso izpustili iz vida. Njihov voditelj dr. Dinghofer je objavil v strankinem glasilu za novo leto programatičen članek, v katerem ugotavlja, da stremi stranka za tem, da se priključitev izvede na gospodarskem polju. Za enkrat bi se dalo poizkusiti, ako bi se dalo doseči med obema državama enotno stališče glede carinske politike in glede trgovsko političnih načel napram drugim državam, za kar bi bila potrebna enotnost v sistemu carinskih tarifov in carinskega postopka.

Državna borza dela v Mariboru. Od 1. januarja do 31. decembra je bilo pri tej borzi dela 6966 prostih mest prijavljenih, 10.201 oseba je iskala dela, v 3141. slučajih je borza posredovala uspešno 676 oseb je odpotovalo. Z novim letom so nameravali ukiniti borzo dela v Mariboru, ker pa se to ni posrečilo, deluje naprej in sicer je bilo od 1. januarja do 9. januarja 98 prostih mest prijavljenih, 216 oseb je iskalo dela, v 48 slučajih je borza posredovala uspešno in 9 oseb je odpotovalo. Brezposelnost narašča.

Maribor v letu 1925. Ljudsko gibanje, poroke, ločitve, samomori, statistika došlih in odšlih oseb, prometni napredek, zmanjšanje stanovanjske bede. V letu 1925 je bilo v Mariboru rojenih 893 otrok in sicer 466 moškega in 427 ženskega spola. Umrlo jih je 713 oseb in sicer 448 moških in 265 ženskih. Porok je bilo 417, ločitev 80, samomorov 10. Rojenih je bilo 1. 1925 manj (75) in tudi umrlo jih je manj (20) nego v letu 1924, porok je bilo 45 več kot leta 1924. Po edinih župnijah je razdeljeno tako-le:

Stolna župnija: Rojstev 155 (75 moških, 80 ženskih). Mrličev 122 (66 moških, 66 ženskih). Porok 105. **Franciščanska župnija:** Rojstev 195 (99 moških, 96 ženskih). Mrličev 138 (72 moških, 66 ženskih). Porok 152. **Magdalenska župnija:** Rojstev 511 (274 moških, 237 ženskih). Mrličev 429 (294 moških, 205 ženskih). Porok 134. **Protestantje:** Rojstev 14 (5 moških, 9 ženskih). Mrličev 7 (3 moški, 4 ženske). Porok 12. **Pravoslavni:** Rojstev 18 (13 moških, 5 ženskih). Mrličev 17 (13 moških, 4 ženski). Porok 14.

Brezposelnost v angleškem premogarstvu. Brezposelnost v angleškem rudarstvu je od sredine leta 1924 vsled posledic mednarodne premogovne krize začela rasti v vedno rastoči izmeri. Po uradni angleški statistiki je bilo na koncu aprila leta 1924 šele 25.639 rudarjev brez dela; v sledečih mesecih je to število rastlo, deloma skokoma; v aprilu 1925 je bilo že 146.000 rudarjev brez dela, v juniju pa 314.639. V juliju je šlo število nazaj na 184.333; to pa zato, ker je takrat vsled mezdne gibanja grozil štrajk ter so se morali zato konsumenti kriti ter je bilo na ta način več ljudi zaposlenih. Nato so se glede plač provizorično pogodili in velja ta dogovor do 30. aprila 1926; zato je v avgustu in septembru brezposelnost spet začela naraščati in je prišla na koncu septembra na število 292.612. Šele v oktobru je šla zopet za 45.740 delavcev nazaj in se je to zadovoljevanje nadaljevalo tudi v novembru in decembru. Merodajno za zmanjšano brezposelnost je bilo to-le: subvencijska politika angleške vlade, ki gre eksportu angleškega premoga še danes v prav izredni meri na roko, dalje vsakoletno poživljenje trga v zimskih mesecih in pa vsled ameriškega premogovnega štrajka povzročeno večje povpraševanje po premogu, zlasti v prekomorske dežele.

»Glasnik za štednjo, kredit i osiguranje«. Pod tem naslovom bo začela izhajati sredi tega meseca strokovna mesečna revija, pri kateri bodo sodelovali domači in inozemski strokovni in javni delavci. List bo redigiran tudi v slovenskem jeziku in bo imel svojo redakcijo tudi v Ljubljani. Naroča se v Zagrebu, Marovska ulica 30 in stane celoletno 150 Din.

Izseljeniška statistika za mesec september 1925. Po podatkih izseljeniškega komisarijata kraljevine SHS se je v mesecu septembru 1925 izselilo celokupno 155 moških poljedelskih delavcev iz kraljevine SHS v Francijo. Od izseljenih je 104 iz predelov Hrvaške in Slavonije, 44 iz Dalmacije, 3 iz Slovenije, 3 iz Bosne in Hercegovine in 1 iz Srbije. Celokupno se je od 1. aprila do 30. septembra 1925 izselilo v Francijo 1077 poljedelskih delavcev. Od tega števila odpade na Slovenijo 50. Prvi transport je bil odposlan 1. aprila 1925.

Po svetu. — Na Francoskem so s 6. januarjem zvišali koeficient, s katerim se mcrajo pomnožiti mednarodne brzajavne in telefonske takse, da so izražene v papirnih frankih, od 5 na 11.1. — V Varšavo pridejo zastopniki newyorškega bančnega trusta, da se pogajajo o poljskem posojilu 100 milijonov dolarjev proti zakupu tobačnega monopola. — V Čehoslovaški se je ustanovila nova avtomobilna trgovska družba, Auto Commerce Co. Začela bo prodajati avtomobile majhnega tipa, takozvane cyclecars (car = voz). Vozili bodo do 85 km na uro, zgrajeni so tako močno, da bodo prometovali lahko tudi na najslabših cestah, cena pa ne bo višja kot cena motornega kolesa s stranskim vozom. Novi tip bo združil prednosti in nizko ceno motornega kolesa z udobnostjo, varnostjo in stabilizacijo avtomobila. — V Severni Franciji so zvišali ceno premoga za pet frankov na tono. — Ameriška zunanja trgovina bo prekosila v letu 1925 najbrž vse dosedanja rekorde; po doslej skalkuliranih računih je za ca 950 milijonov dolarjev večja kakor leta 1924. — Protektorat Praškega pomladanskega velesejma (21.—28. marca 1926) je prevzela Čehoslovaška republika. — Kurzi nemških akcijskih družb so bili koncem novembra precej slabi; pod 50% je notiralo 410 akcijskih papirjev od 883; 245 jih je notiralo med 50 in 75%, 142 med 75 in 100, 76 med 100 in 150 in samo 10 nad 150%. — Produkcija ruskega petroleja v novembru je znašala v okraju Baku 27.4 milijonov pudov a 16.38 kg, v okraju Groznij pa 11 milijonov pudov;

od teh 38.4 milijonov so jih eksportirali 5.7 milijonov. — Od 15. do 16. februarja bo v Londonu in Birminghamu industrijski velesejem, kojega uspeh je že vnaprej zagotovljen. Se pred koncem leta 1924 so naprosile britanske tvrdke za 200.000 kvadratnih čevljev razstavne ploskve. — Ameriški Panamerican Petroleum Company in General Petroleum Corporation sta se strnili v enotno petrolejsko družbo. Glavnica bo znašala 200 milijonov dolarjev. — Ogromno je število brezposelnih na Nemškem. Od 1. decembra do 15. decembra se je dvignilo od 673.000 na 1.057.000, za ca 57%! — Avstrijski ministrski svet je sklenil, da bo uredil vse potrebno, da se v prihodnjem letu zviša produkcija sladkorja za najmanj 50 odstotkov. — Tudi v proizvodnji umetne svile se je napravil v Ameriki velik sindikat. Glavni tovarni sta dve, imata pa vse polno podružnic. Novi trust bo razpolagal z vsoto 20 milijonov dolarjev in bo zaposloval 4000 delavcev. — Ruska zunanja trgovina v novembru je znašala 120 milijonov rubljev, eksport 53.6, import 66.4, bilanca torej pasivna. V eksportu omenimo žito s 14.2 mil. rubljev, kožuvin 6.8, jajca 4.8, nafto 4.3, semena 3.9, manganovo rudo 1.7, lan 1.3 itd.; v importu bombaž 13.8, kovinsko blago 14.8, tekstilije 7, kemikalije 4.9, papir 3.7, živila 5.5, usnjeno blago 4.4. — Nemške tovarne za izdelovanje žice so sklenile zvezo, sedež je Düsseldorf. Zveza velja za dobo pet let in se je menda z delovanjem že pričelo.

Ljubljanska borza.

ponedeljek, 11. januarja 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 77, bl. 78; Tobačne srečke iz leta 1888 den. 319.50, bl. 320, zaklj. 319.50; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 210; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 955, bl. 965; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 125; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 110; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana

den. 100, bl. 110; »Sešira, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka den. 115, bl. 120, zaklj. 115.

Blago: Hrastovi hlodi, od 30 cm naprej, 3 m dolžine, I. feo vag. slov. postaja 4 vag., den. 500, bl. 500, zaklj. 500; borovi trami, monte, ostri rob, žagani 15x30, 3.50 m dolgi, feo meja 7 vag., den. 730, bl. 750, zaklj. 730; hrastove vozovne deščice Ia, ostri rob, brez oblice 43x2.65, od 18 do 30 cm šir., feo meja 1 vag., den. 1400, bl. 1400, zaklj. 1400; bukovi hlodi gladki, brez velikega in gnilega srca, od 25 cm na tanjšem koncu napr. in 2 m dolgi, napr. feo meja 2 vag., den. 350, bl. 350, zaklj. 350; rezana jelovina, ostroroba, zdrava, z ne preveč grami, I., II., III. monte, 58/130, 68/150, 88/150, 48/150, od 4, 5, 6, 7, 8, m, feo vag. Postojna tranz. od 4 m dolžine 12 vag., den. 580, bl. 580, zaklj. 580; od 5, 6, 7, 8 m dolžine 3 vag., den. 590, bl. 600, zaklj. 600; smrekove hmeljovke, zimsko sečnje, od 6½—8½ dolgi (brez lankega vrha zadnjeletne rasti), na koncu 7 do 8 cm debele, neodrgnjene in neokoničene 1 vag., den. 5, bl. 5, zaklj. 5; bukovi hlodi I., II., III. monte, od 30 cm napr., od 2.50 m hruškovi neobrobli plohi, od 30—50 mm deb., od 2 m napr., od 25 cm napr., napl. suho bl. 800; lipovi hlodi od 25 cm prem. napr., od 2 m napr., feo vag. nakl. post. bl. 400; pšenica sremska 76 3—4%, feo vag. nakl. post. bl. 300; pšenica sremska 73.74 2%, feo vag. nakl. post. bl. 290; koruza, času primerno suha, gar. zdrava, par. slov. post. 2 vag., den. 156, bl. 156, zaklj. 156; koruza, umetno sušena, feo vag. bos. post. 1 vag., den. 150, bl. 150, zaklj. 150; koruza, umetno sušena, 6—8% def. zrn, ex magazin Ljubljana 2 vag., den. 165, bl. 165, zaklj. 165; koruza sremska, umetnosušena, feo vag. nakl. post. bl. 160; koruza slavonska, umetno sušena, feo vag. nakl. post. bl. 165; Koruza nova, feo vag. sremska post. bl. 130; koruza nova, feo vag. ban. post. bl. 125; ječmen 62 kg gl. vz., malo zaduhel, feo vag. bačka post. bl. 160; proso rumeno gl. vz., par. Ljubljana bl. 225; oves, feo vag. ban. post. bl. 190; otrobi drobni b/n, feo vag. nakl. post. bl. 128; ajda domača, feo vag. nakl. post. bl. 260.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani, dne 9. januarja 1926. Kg govejega mesa Din 15 do 19, jezika, ledic, jeter, možganov 18 do 19, loja 7.50 do 12, vampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, teletine 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, prašičjega mesa 20 do 22.50, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 22.50, glave 7.50 do 10, parkljev 5 do 7.50, slanina 20 do 25, masti 30, šunke 33 do 35, prekajenega mesa 30 do 32, prekajenih parkljev 10, prekajone glave 12.50, jezika 33 do 35, koštrunovega mesa 14 do 15, koz-

ličevega 20, konjskega mesa 7 do 9; kg krakovskih klobas 45, debrecinskih 44, hrenovk, safalad, posebnih 35, tlačenk 30, svežih kranjskih 32 do 40, pol prekajenih 32 do 35, suhih kranjskih 67, prekajene slanina 30 do 32. Kokoš 25 do 35, petelin 30 do 40, raca 30 do 35, nepitana gos 60 do 80, domač zajec 10 do 25, divji zajec 25 do 60, kg srne 20 do 35, kg krapa 26 do 32.50, linja in ščuke 25 do 30, sulca 50, klina 13.50 do 15, mreže 17.50 do 20, pečenke 8 do 12.50. Liter mleka 2.50 do 3.50, kg surovega masla 40, čajnega 50 do 55, masla 45, bohiniškega sira 38, sirčka 9 do 10, par jaje 3 do 3.75. Kg belega kruha 6, črnega in rženega 5. Kg luksuznih jabolk 8, jabolok I. vrste 6, II. vrste 5, III. vrste 4, ena oranža 1.50 do 2, limona —.75, kg rožičev 10, fig 10 do 16, dateljnov 25, orehov 12, luščenih orehov 35, suhih češpelj 10 do 12, suhih hrušk 16. Kg kave 42 do 74, pražene kave 56 do 88, kristalnega sladkorja 13.50, v kockah 15, kavine primesi 22, riža 10 do 13, liter namiznega olja 20 do 22, jedilne 18, vinskega kisa 3.50 do 4.50, navadnega kisa 2 do 2.50, petroleja 6.50 do 7, morske soli 4, kamene soli 4.50, popra 48 do 52, paprike 24 do 48, testenin 10 do 14, pralnega luga 3.75, čaja 75. Kg pšenične moke št. 0 5.25 do 5.50, št. 1 5, št. 3 4.50, št. 5 3.75, št. 6 8, kaše 6 do 7, ješprenja 6 do 8, ješprenčka 10 do 13, otrobov 2 do 2.50, koruzne moke 3.50 do 4, koruznega zdroba 4 do 4.50, pšeničnega zdroba 6.50, ržene moke 8 do 9, ajdove moke 4.50 do 5, q pšenice 340 do 350, rži 260 do 290, ječmena 240 do 260, ovs 245 do 260, prosa 275 do 300, koruze 230 do 235, ajde 300 do 325, fižola 250 do 360, graha 400 do 500, leče 600, q premoga 40 do 46, m³ trdih drv 160 do 180, mehkih 100, q sladkega sena 75 do 80, pol sladkega 60, kislega 50, slame 50. Kg endivije 20 do 25, motovilca 18 do 20, radiča 14 do 16, poznega zelja 2 do 2.50, rdečega zelja 5 do 6, kislega 2.50 do 3, ohrovt 3, karfiol 7 do 9, kolerab 4 do 5, kolerab podzemlje —.75 do 1, špinat 15 do 20, čebule 2 do 3, česna 15, krompirja 1.25 do 1.50, repe —.50 do 1, kisle repe 2 do 2.50, korenja —.75 do 4, peteršilja 12, zelenjave za juho 8.

Mariborski trg dne 9. januarja 1926. Trg je bil prav dobro preskrbljen in obiskan in posebno po 10. uri predpoldnem se je kupčija prav živahno razvila. Slaninarjev je bilo to pot 65. Ti-le in tudi domači mesarji so prodajali meso, kakor tudi slanino in drob po dosedanjih cenah. Perutnine je bilo okoli 500 komadov. Cene, katere so po praznikih poje-njale, so bile kokošem 25 do 50, racam, gosom in puranom 37.50 do 100 Din komad, domačim zajcem 8 do 50, divjim zajcem 100 do 150, morskim prašičkom 8 do 12 Din komad.

Krompir, zelenjava, druga živila, sadje. Vsega je bilo 35 vozov. Krompir se je prodajal po 7 do 8 Din mernik (7 in pol kg) oziroma po 1.25 do 2 Din, solata 2 do 4 Din kg, glavna solata in zeljate glave 2 do 5 Din komad, kisle zelje 3 do 3.50 Din kg (po trgovinah se prodaja tudi po 2.50 Din kg), kislja repa 2, maslo 38 do 48, kuhano 48 do 56 Din kg, mleko 3 do 3.50, smetana 14 do 16, oljčno olje 30 do 50, bučno olje 26 do 28 (po trgovinah ga prodajajo celo po 23 do 24 Din liter), karfiol 2 do 12 Din komad, sirček 1 do 8 Din hlebček, jajca 2.25 do 2.50, limone 0.75 do 1.50, pomaranče 1 do 2.50 Din komad, čebula 1.50 do 5, češen 4 do 7.50 Din venec, med 25, orehi 10, luščeni orehi 35 do 38 Din kg. Jabolka in hruške 4 do 14 Din kg, fige 6 do 10 Din venec, pečen kostanj 6 Din liter.

Lončena in lesena roba: 1 do 150 Din komad, leseni ročni vozički 150 do 200, veliki vozovi 1500 do 2500 Din komad, koruzna slama 25 do 35 Din vreča, bre-zove metle 2.75 do 5.50 Din komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V torek 5. januarja je bilo 5 vozov sena, 1 voz slame, v soboto 9. januarja pa 8 vozov sena in 6 vozov slame na trgu. Cene so bile senu 70 do 85, slami pa 50 do 60 Din za 100 kg. Da bodo cene senu in slami padle, ni mnogo upanja, ker so zaloge lanskega pridelka tuptam skoraj že izčrpane.

Trgovina s slivami na Brčkem trgu. Na trg v Brčkem se je v tednu od 21. do 27. p. m. dovozilo v celem 1609.03 meterskih stotov sliv. Izvozilo se je pa 2730.50. Cena slivam je bila od 4.70 do 5.65 Din.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega ljubljene

IVANA KNEZA

kakor tudi za počastilo ranjkega z udeležbo na njegovi zadnji poti ter posebno cenj. gospodom pevcem in anonimnim darovateljem vencev se iskreno zahvaljuje

RODBINA KNEZOVA

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna
in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

NAROČAJTE
»TRGOVSKI LIST«

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Neslov brzojavkam:

»GROM«

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Telefon interurbna

št. 434

Obavljajo vse v to
stroko spadajoče
posle najhitreje in
pod najkulantnimi
pogoji.

Zastopniki družbe
spalnih voz
S. O. E.
za ekspresne
pošiljke.

Damske flor nogavice

v vseh barvah in vrstah od Din 18—
naprej, moške nogavice, dokolenke,
otročje nogovice, volna, bombaž, žepni
robc, modni pasovi, toaletne potrebščine,
ščetke za zobe, obleko in čevlje itd.
v največji izbiri in po najnižji ceni pri

Josip Petelinc

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Na veliko!

Na malo!

KJE SE
KUPI?
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali
obitno rabo, svetovno znanih znamk
Gritzner - Adler - Phonix.
Istotam posamezne dele za stroje in ko-
lesa, igle, olje, jermere, pnevmatiko.
Peuk o vezanju na stroj brezplačno!
Večletna garancija! Na veli ko! Na malo!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552